

28.12.2012.

Бр. 11/2012. Ниш

Садржај

ДЕЦЕМБАРСКИ БИЛТЕН БР. 4

Тема и аутор	страна
“Значај калијума у повртарству” Иван Ерић	1-2
“Захтеви облачинске вишње у погледу земљишта” Сузана Рашић	3-3
“Обрезивање папака код оваца и коза” Јелица Петровић	4-5

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА НИШ доо. НИШ

Ниш, Лесковачка 4, П.фах: 230; Тел.факс: 018/264-932,

Директор 018/265-732

E-mail: psssnis@eunet.rs

ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУЧНЕ
СЛУЖБЕ СРБИЈЕ

ЗНАЧАЈ КАЛИЈУМА У ПОВРТАРСТВУ

Приредио: Ерић Иван, дипл.инж. ратарства

Калијум је веома значајан макроелемент у биљној производњи а посебно у повртарству. Није градивни елемент то јест не улази у састав производа у тој мери колико је битан за одвијање свих физиолошких и биохемијских процеса у биљци. У саставу пепела калијум чини 40% пепела што указује колико је његов значај. Калијум утиче на отпорност на ниске температуре, регулише водни режим биљке и тиме утиче на толерантност на сушу а посебно утиче на квалитет производа поврћа. Калијум утиче на крупноћу плодова, на боју плодова, утиче на транспорт шећера повећава садржај скроба у кртолама кромпира на садржај витамина Ц у главицама купуса и корену поврћа.

Недостатак калијума код биљака изазива некрозу лишћа која са прво јавља по рубовима лишћа па се шири према лисној дршци, биљке успорено расту. Касније долази до изумирања прво старијег лишћа па онда млађег. Врло брзо биљке изумиру. Недостатак калијума умањује жељене приносе и квалитет производа.

Према садржају калијума земљишта могу бити садржаја K_2O (мг/100г земље):

Врло ниског Мање од 15

ниског 15-20

средњег 20-25

одговарајућег 25-30

високог 30-35

врло високог преко 35

Препорука за примену калијума зависи од обезбеђености земљишта овим минералним хранивом и потребе биљака за истим.

У случају да је земљиште одговарајуће обезбеђено калијумом препорука је да се минерална исхрана овим хранљивим елементом обави према потребама за остваривање жељеног приноса. Ако је земљиште обезбеђено високим садржајем Калијума онда се препоручује 30-40% од потребне количине хранива за постизање одређеног приноса а ако је врло висока обезбеђеност онда се не препоручује примена овог хранива. При средњем садржају калијума у земљишту препоручује се за 20% већа норма од потребне, а при ниском и врло ниском за 30-40% виша норма од потребне.

Због своје теже растворљивости и слабије мобилности фосфор и калијум у земљиште се уносе са основном обрадом земљишта. За допунску исхрану биљака користе се комплексна минерална хранива, а количине и однос НПК одређује се на основу хемијског састава земљишта. Препорука је да се минерална исхрана калијумом у повртарству обавља тако што се 50% калијума унесе под основну обраду у јесен, 30% пред сетву или садњу (унесе се у земљиште), а преосталих 20% у виду фолијарне прихране. Код врста са краћом вегетацијом 2/3 као основно ђубриво а 1/3 у старту пред садњу. Ефекат калијума зависи и од обезбеђености биљака другим хранљивим елементима.

Правилно избалансирана исхрана биљака фосфором и калијумом значајно утиче на повећање приноса и квалитета, али и на толерантност на неповољне услове спољне средине. Фосфор и калијум су мање покретљиви у земљишту у односу на азот, који је због своје велике покретљивости често ограничавајући чинилац у биљној производњи. Недостатак једног од ових елемената у исхрани неповољно се одражава на нормалан раст и развој биљака и постизање добрих приноса.

ЗАХТЕВИ ОБЛАЧИНСКЕ ВИШЊЕ У ПОГЛЕДУ ЗЕМЉИШТА

Приредила: Рашић Сузана, дипл.инж. ратарства

Позната је у целом свету и највише је гајена домаћа сорта, вишња је јако адаптивна воћна врста која се прилагодила успевању на веома широком простору и у различитим условима. Пре подизања засада вишње саветује се агрохемијска анализа земљишта, пошто воћњак остаје дужи низ година на истом месту, вишња има и одређене захтеве у погледу физичких и хемијских особина земљишта.

Хемијске особине земљишта

Најважније хемијске особине за гајење вишње су плодност и хемијска реакција земљишта. Повећање плодности земљишта може се извршити уношењем одређених количина органског и минералног ђубрива, што се може обавити приликом припреме земљишта за садњу. Повећањем садржаја органског дела земљишта утиче на његову структуру а самим тим и на хемијске особине (pH -вредност, садржај N) земљишта наравно у позитивном смислу. Редовно ђубрење минералним и повремено стајским ђубривима одржаће се ниво плодности и надокнађивати сиромашење земљишта.

Физичке особине земљишта

Вишњи одговарају плодна, растресита, дубока земљишта али се задовољавају и оскуднијим условима што у првом реду зависи од подлоге на којој је окалемљена. Тако вишња окалемљена на магриви може да издржи до 10% креча у земљишту. Не подносе забарена, тешка и глиновита земљишта као и јако кречна земљишта. Најпогоднији типови земљишта за гајење вишње су гајњача, алувијална земљишта, черноземи, лаке смонице и сл. Однос глине и песка треба да је 60:40%.

На приступачност хранљивих елемената воћкама велики значај има киселост земљишта тј. pH -вредност земљишта. За гајење вишње погодна су слабо кисела земљишта чија се pH -вредност креће од 5.5-6.5. Оваква средина омогућава лаку приступачност хемијских елемената неопходних биљци.

ОБРЕЗИВАЊЕ ПАПАКА КОД ОВАЦА И КОЗА

Приредила: Петровић Јелица, дипл.инж. сточарства

Папке код оваца и коза треба редовно контролисати како не би дошло до прерастања или обољења папака. У зависности од врсте пашњака односно подлоге којом се животиње крећу папци се и троше више или мање, па се тако по каменитом пашњаку више троше него по меком.

Обрезивање папака не треба радити по топлом времену и када су овце високо бремените. Лакше је обрезати папке усред неке росе или кише. Обрезивање папака је добро комбиновати са другим пословима као што је стрижа или третирање против паразита. Најбољи пример како треба да изгледају обрезани папци су папци неког новорођеног јагњета. Да би смо знали дали је потребно и када вршити обрезивање папака најбоље је редовно пратити раст папка и начин на који се овце крећу дали је „нормалан“ или можда болан. За обрезивање папака потребано је имати нож и маказе за папке а могу да се употребити и клешта за жицу са тупим врхом.

Приликом обрезивања папака нога животиње се држи чврсто, папак треба да се очисти од блато и балеге, пажљиво погледа дали има знаке труљења, које је боје, дали мирише и третирати на одговарајући начин. Ножем се очисти сва нечистоћа из папка, али несме да се зађе предубоко само колико је захваћено. Потом иде

обрезивање

око ивице сечући мале комадиће без журбе. Треба исећи и папак у задњем делу ако дотиче тло.

Дезинфекција папака

За дезинфекцију папака могу да се користе:

- бакар сулфат 10-20% (CuSO_4)
- формалин 5-10%
- цинк сулфат 10-20% (ZnSO_4)

Бакар сулфа и формалин се користе као раствор, односно купка након обраде папака 2-3 мин. поступак поновити након 2-4 недеље.

У новије време се користи цинк сулфат из више разлога:

- има добру продорност у ткиво између прстију 2-5 цм
- изазива позитиван ефекат на самој површини рожине
- мање је токсичан
- јефтинији је
- има бактерицидно дејство
- позитивно утиче на квалитет руна
- цинк је саставни део многих ензима, врши лечење и превенирање папака.

Цинк сулфат може да се користи као сува супстанца и као раствор, купка 10% цинк сулфата за здраве животиње време проласка кроз купке је 2-5 min. Док за болесне животиње поновити третман за 5-7 дана и то са 20% цинк сулфат време проласка 2 min. И још једном за 3-4 недеље поновити поступак за све животиње и здраве и болесне са 10% раствор цинк сулфат.

Припрема раствора се врши са 22-35% цинка у супстанци ако је у питању монохидрантни.

1 кг супстанце у 14 л воде за 10% раствор

За 20% раствор упола мање воде.

При том је важно:

- да се резивање папака врши на једно место
- обавезно је спаљивање делова рожине
- ако је могуће променити пашњак
- редовно вршити изћубравање објекта и дезинфекцију пода
- редовно дезификовати папке.

Микроорганизми који изазивају трулеж папака, касније и шепавост грла без домаћина живе 12 дана.

Ако се буде користила прегонска испаша и будемо мењали пашњаке смањујемо могућност заразе.